

УДК 316.77:004.738:008 «20»

ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАТИВНИЙ РОЗВИТОК СОЦІУМУ ЯК ЦИВІЛІЗАЦІЙНОЇ ПАРАДИГМИ ХХІ СТОЛІТТЯ

© А. А. Хлебнікова

Мета статті полягає у науковому пізнанні інформаційно-комунікативного розвитку соціуму як цивілізаційної парадигми ХХІ століття, для чого проаналізовані підходи до аналізу того виду соціуму, який отримав назву інформаційного. Інформаційний тип соціуму детермінований інформатизацією життя, викликаного інформаційно-комп'ютерною революцією. Для аналізу цього складного феномена застосовано інформаціологічний і синергетичний підходи та виявлено результати, що інформаціологічний, так і синергетичний підходи приводять до розуміння інформаційно-комунікативної єдності світу як цивілізаційної парадигми. Остання породжує аутопоетичну (самоорганізаційну) систему, в основі якої формуються механізми самоорганізації соціуму. **Зроблено висновок:** що для здійснення цієї парадигми на практиці необхідний перехід на п'ятий і шостий технологічні уклади, орієнтація на інформаційні технології, що сприяють впливу інформаційно-комунікативного процесу на розвиток організації як складної соціотехнологічної системи.

Ключові слова: парадигма, соціум, інформаційно-комунікативний соціум, інформаціологічний підхід, інфо-комунікативний простір, інформаційне виробництво, цивілізаційна парадигма.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими чи практичними завданнями

Стаття виконана як результат виконання завдань НДР «Удосконалення механізмів розвитку інформаційного суспільства як цивілізаційної парадигми сучасної України в умовах глобалізації» (0115U002343 (2015-2017 рр.)

Актуальність теми. Актуальність даного дослідження зумовлена появою інформаційно-високотехнологічних технологій, у зв'язку з чим виникає нова інфо-комунікаційна система, яка починає формувати власну культуру спілкування, базуючись на віртуальних технологіях, та Інтернет, які останнім часом почали замінити пряму комунікацію і формувати свій специфічний тип соціуму – інформаційно-комунікативний. По-перше, інформаційно-комунікативна парадигма сучасного соціуму у значній мірі направлена на виявлення інформаційної природи суспільства, в рамках якої формується управлінська праця, яка є більш корисною та ефективною. По-друге вивчення інформаційно-комунікативної парадигми сучасного соціуму дозволяє масштабно і ємно визначати смисл і основний вектор трансформацій, в центрі яких – поняття «інформація» і «комунікації», які включають у себе систему форм інфосуспільства, представленого як цілісність, що відображає трансформації суспільного буття, що розвиваються. По-третє, інформаційно-комунікативний розвиток соціуму як цивілізаційна парадигма ХХІ століття складає наукові засади цивілізаційної парадигми, що включає сукупність знань інформаційної цивілізації, пов'язану з системами електронних комунікацій, що приводить до «революції спілкування», яку слід ще вивчати і поглиблювати. В

контексті різних філософських традицій ми виділяємо ті риси цивілізаційної парадигми, в основі яких інфо-комунікативний простір, що потребує упорядкування поступового розвитку інформаційного виробництва та життєдіяльності соціальних агентів інформації як акторів інформаційного суспільства. «Спроба адекватно описати та інтерпретувати радикальні зміни у структурі економіки, політики, культури набули у ХХ столітті системного і цілеспрямованого характеру», - відмічає А.Зеленков та І.Олейник [1, с. 4-6].

Постановка проблеми та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями.

Інтенсивне використання інформаційно-комп'ютерних технологій набуло на сучасній стадії соціального розвитку глобального характеру, що термін «глобалізація» багато авторів почали пов'язувати з іманентно властивим інформаційно-комп'ютерній революції, тобто ототожнювати та ставити між ними знак рівності. Не випадково глобалізація трактується як процес стрімкого формування єдиного загальносвітового фінансово-інформаційного простору на основі переважно високотехнологічно-комп'ютерних технологій. Пізнати інформаційно-комунікативний розвиток сучасного соціуму поза процесами глобалізації майже неможливо, так як глобальній процесі асоціюються з розвитком інформаційно-комунікативних технологій, які прискорюють економічний розвиток та сприяють укріпленню інформаційного світу. Тому слід погодитися з О.Пунченко, який вважає, що «цивілізаційний процес здійснюється в умовах розгортання і розвитку трьох революцій: науково-технічної, нанотехнологічної та інформаційно-комп'ютерної» [2, С.26-30].

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми, на яку спирається автор

До першого блоку робіт, присвяченим питанням розвитку інформаційно-комунікативного розвитку соціуму як цивілізаційної парадгми ХХІ століття, що характеризуються дослідженнями А.Гідденса, Г.Лассвела, Н.Лумана, М.Маклюена, Ю.Габермаса, російських вчених – М.Бахтіна, В.Біблера, Г.Почепцова, В.Шнейдера. До другого блоку робіт відносяться дослідження, направлені на осмислення різних сторін процесу глобалізації, у тому числі, роботи Д.Хелда, Д.Гольдблатта, Е.Макгрю, Д.Перратана, Б.Бербера.

До третього блоку робіт слід віднести роботи, присвячені вивченню істотних характеристик інформаційного суспільства, а саме роботи М.Кастельса, Д.Тапскотта, Е.Тоффлера, Ф.Уебстера, А.Каптерева.

До доробків, що аналізують істотні характеристики Інтернет з позицій нелінійно-синергетичного підходу, відносяться роботи таких вчених, як В.Аршинова, В.Беха, В.Буданова, В.Василькової, В.Воронкової, А. Зеленкова, І. Олійника, А.Лазаревича, О.Пунченка.

гідно з А.Бардом і Я.Зодерквістом, сьогодні в інформаціональному суспільстві формується нова соціальна верства суспільства, яку слід назвати нетократами, основою яких є вміння «створювати зв'язки», контролювати інформаційну сферу. Автор солідаризується з думками А.Зеленкова, І.Олійника, О.Пунченка, які вважають, що сучасний етап розвитку цивілізації

характеризується зростанням ролі інформації в житті суспільства, яке в науковому світі отримало назву інформаціональне або мережеве суспільство [3; 4].

Мета статті полягає у науковому пізнанні інформаційно-комунікативного розвитку соціуму як цивілізаційної парадигми XXI століття.

Для вирішення основної мети сформульовано ряд дослідницьких завдань:

- проаналізувати інформаційно-комунікативний розвиток соціуму як цивілізаційної парадигми XXI століття, що формує такий вид соціуму, який отримав назву інформаційного, детермінованого всезагальною та універсальною інформатизацією життя, викликаною інформаційно-комп'ютерною революцією;
- застосувати інформаціологічний і синергетичний підходи для аналізу інформаційно-комунікативного розвитку соціуму як цивілізаційної парадигми;
- виявити, як інформаціологічний, так і синергетичний підходи приводять до розуміння інформаційно-комунікативної єдності світу як цивілізаційної парадигми, яка породжує аутопоетичну (самоорганізаційну) систему.

Обговорення проблеми

Інформаційно-комунікативний розвиток соціуму як цивілізаційна парадигма XXI століття включає розвиток цивілізації, і перш за все економічної і культурної, що сприяє удосконаленню соціуму завдяки розвитку інформації. Сучасна цивілізація характеризується збільшенням ролі інформації як провідної сили інформаційного суспільства, яке у науковому світі отримало назву «інформаціологічного» [9]. Сучасний інформаційний світ, інформаціоналізм та економіка повністю залежними від мереж і створюються інфо-технологіями, що в цілому формує інформаційно-комунікаційну парадигму соціуму. Інформаційні ресурси представлені в основному в цифровому чи електронному вигляді здійснюються за допомогою електронних засобів (Інтернету, електронної пошти, відеотелефону, відеоконференцій, факсимільного зв'язку тощо). Інтенсивне використання інформаційно-комп'ютерних технологій набуло на сучасному етапі соціального розвитку глобального характеру, що формує нові контури сучасної цивілізації. Інформаційно-комунікативний розвиток соціуму як цивілізаційна парадигма XXI століття формує такий вид соціуму, який отримав назву інформаційного, детермінованого всезагальною та універсальною інформатизацією життя, викликаною інформаційно-комп'ютерною революцією [3].

Інформаційна індустріалізація, що виникла на даному етапі, випередила по числу зайнятих працівників, попиту і пропозиції інформаційними послугами, що в цілому привело до «інформаційного вибуху», який у свою чергу привів до «інформаційної революції». Відомий представник концепції кіберпростору М.Кастельс для пояснення впливу інформації на сучасний розвиток соціуму вводить поняття інформаціоналізм [3].

Інформаціологічний підхід до аналізу інформаційно-комунікативного розвитку соціуму як цивілізаційної парадигми дозволяє посилити можливості, якими

володіє країна чи організація, в конкурентному середовищі, що розвиває інформатизацію, яка стала сьогодні для всього світу переважаючою. Сьогодні це середовище форматується в контексті інформатизації і комунікації, що створює засади розвитку інфо-комунікаційного соціуму. Саме інформатизація проявляється найбільш яскраво у динамічних умовах, в умовах зіткнення різноманітних моделей інформаційного соціуму, що є звичайною схемою взаємодії в сучасному світі: від конкурентної боротьби двох фірм до конкурентної боротьби двох держав [4].

Інформаціологічний підхід до аналізу інформаційно-комунікативного розвитку соціуму дозволяє визначити ключові параметри інформаціологічного руху держав щодо просування їх до високо розвинутих моделей даного виду соціуму, що дозволяють посилити стан країни що критеріїв інформатизації. Саме інформаціологічний підхід дозволяє забезпечити необхідний варіант просування країни вперед. Недооцінка інформаціологічного підходу для всіх країн без виключення відіграє негативну роль. Інформаційний рівень повинен вступити взаємодію з політичним і державним рівнем, для того, щоб забезпечити країні просування з одного щабелю розвитку соціуму – індустріального чи постіндустріального до інформаційного, знаннєвого. Інформатизація структурує країни з індексами людського розвитку, що включає інформатизацію, здійснюючи оптимальний перехід до найвищого щаблю чи моделі розвитку.

Інформаціологічний підхід до аналізу інформаційно-комунікативного розвитку соціуму як цивілізаційної парадигми ХХІ століття виходить з синергетичного, «нелінійного» бачення вирішення загальноцивілізаційних проблем. Вирішення їх базується на основі переходу до нової моделі розвитку сучасного соціуму, де людина протиставляється природі, «машинного світу» - до «природного», до ко еволюційної моделі їх існування і взаємодії [5, с. 241-245].

Практика свідчить, що людство знаходиться на межі «інформаційного вибуху» тільки тому, що вперше в історії людства склалася ситуація, коли світ опинився у ситуації виживання і духовної катастрофи, що ставить під питання основоположні традиційні концептуальні схеми і моделі. Соціально-філософський ракурс дослідження має особливий смисл, так як націлений на використання синергетичного підходу до аналізу інформаційно-комунікативного розвитку соціуму як цивілізаційної парадигми ХХІ, адже синергія у суспільстві збільшується у результаті ускладнення системи виробничих сил [10].

Вона породжує появу нових елементів (зокрема, інформації, знання), їх комплексної взаємодії, появи більш досконалих відносин, що базуються на інформаційній основі, що сприяє оптимальному поєднанню передових форм людського співжиття та демонструє основні форми і методи соціальних трансформацій. Синергетичний підхід слід пов'язувати також з комплексним врахуванням зав'язків комунікаційної системи, що підсилює їх цілісність, сприяє підвищенню ефективності і можливості їх більш ефективного розвитку. Як інформаціологічний, так і синергетичний підходи дають можливість

усвідомити раціонально-конструкторську основу соціуму, яка сприяє формуванню цілісності світу.

Проте хаотична сторона (деструктивна) активно впливає на першу, стимулюючи пошук більш ефективних структур, удосконалюючи організаційну реконструкцію і посилення взаємодії між всіма сферами життєдіяльності. Цей новий істотний інформаціологічний фактор у поєднанні з синергетичним у недалекому майбутньому змінить світ, завдяки якому відбудуться зміни у економіці, суспільстві, культурі», - відмічає М.Кастельс [3]. *Як інформаціологічний, так і синергетичний підходи приводять до розуміння інформаційно-комунікативної єдності світу як цивілізаційної парадигми XXI століття, яка породжує аутопоетичну (самоорганізаційну) систему,* - відмічає У. Матурана.

При цьому трансформуються не тільки комунікаційні основи організації суспільства, але й самі форми і типи соціальної комунікації, що в цілому відтворює тенденцію трансформації її структури в постіндустріальну епоху. Це стосується зміни класичних моделей інформаційно-комунікативного розвитку соціуму як цивілізаційної парадигми XXI століття, що має два фундаментальних процеси – процес виробництва і процес функціонування інформації і процес соціальної взаємодії (соціальної комунікації). Соціальну комунікацію слід розуміти як синергію інформації, що базується на розумі, науці, культурі. У першому випадку спостерігається активне витіснення із сфери людської активності предметних відносин (реального світу речей), заміна їх «штучними посередниками», а у другому випадку спостерігається тенденція символізації самої людини, витіснення її, у кращому випадку, віртуальним суб'єктом. Ця проблема має по меншій мірі два рівні [11; 12].

Перший рівень пов'язаний з розпізнаванням істинності, сутінсть якої буде утруднений. Дана проблема зумовлює новий спектр проблем, які відносяться до сфери взаємодії людського знання і свідомості з аналогічними інформаційними системами. На цій основі важко очікувати формування стійких, а головне – істинних ментальних смислів, що є нормою людської рефлексії і світогляду в цілому. Другий рівень проблеми інформаційної безпеки пов'язаний з маніпуляціями інформацією з метою впливу на свідомість людини. В контексті розвитку інформаційно-комунікативного соціуму використовуються, перш за все, інфо-комунікативні відтворення символічного світу завдяки посередництву образів і символів. Концептуалізація інформаційно-комунікативного соціуму означає саморозгортання простору світу, людини, суспільства через призму інформатизації і комунікації, які є посередниками формування інформаційно-комунікативного механізму сучасного соціуму [6, с. 170-174].

За умов інформаційної інтегрованості світу формуються передумови для створення умов інформаційного суспільства на основі поглибленого міжнародного розподілу праці і революції у сфері телекомунікацій в останні десятиліття відбувся стрибок у розвитку інфо-телекомунікацій, що сприяло його формуванню. Головну роль при цьому відіграють: всезагальність інформації, нові можливості технології трансляції інформаційних

ресурсів, інтерекомунікативний смисл ідеології економічної, суспільно-політичної, науково-технічної і духовно-культурної взаємодії в інформаційну епоху, лібералізація політико-правових відносин у сфері управління інформацією, подолання ризиків як наслідок розвитку сучасної цивілізації. В.Воронкова відмічає, що «Ризик в сучасному соціумі стає атрибутом самого соціуму як соціального і політичного організму і визначає соціум нестабільним і прихильним до саморуйнації. Відповідальність за ризик покладається на фактори соціального порядку, тобто на процеси, пов'язані з прийняттям рішень. Саморозгортання самоорганізаційних механізмів ризикованих ситуацій соціальної системи і вихід її на нові параметри порядку залежить від історичних, економічних, політичних, духовно-ідеологічних, правових основ суспільства» [7, С.7-11].

У той же час слід підтримати думку В.Г.Воронкової про те, що перехідний період від техногенної до інформаційної цивілізації можна уявити з позиції синергетичного підходу, як стратегічну соціальну фрейм-проблему з достатньо складним і динамічним змістом. В її структурі можна виділити велику кількість субфреймів, пояснити їх зміст, але й для обґрунтування сутності і архітекtonіки досліджуваного фрейму необхідно розкриття модальних зв'язків між субфреймами. При характеристиці сучасного етапу цивілізаційного розвитку головним виступає вирішення суперечностей і вихід з глухих кутів техногенної цивілізації, що забезпечується переходом людства до інформаційної стадії буття та перетворення планетарної цивілізації на єдиний соціальний організм, як відмічає В.Г.Воронкова [8].

Висновки

Нами сформовано парадигму інформаційно-комунікативного розвитку соціуму як цивілізаційної парадигми ХХІ століття, для чого проаналізовані підходи до аналізу того виду соціуму, який отримав назву інформаційно-комунікативного. В основі даної парадигми - інформаційний тип соціуму, детермінований інформатизацією життя, викликаного інформаційно-комп'ютерною революцією. Для аналізу цього складного феномена застосовано інформаціологічний і синергетичний підходи та виявлено результати, що інформаціологічний, так і синергетичний підходи приводять до розуміння інформаційно-комунікативної єдності світу як цивілізаційної парадигми. Остання породжує аутопоетичну (самоорганізаційну) систему, в основі якої формуються механізми самоорганізації соціуму. Зроблено висновок: що для здійснення цієї парадигми на практиці необхідний перехід на п'ятий і шостий технологічні уклади, орієнтація на інформаційні технології, що сприяють впливу інформаційно-комунікативного процесу на розвиток організації як складної соціотехнологічної системи. За умов інформаційної інтегрованості світу формуються передумови для створення умов інформаційного суспільства на основі поглибленого міжнародного розподілу праці і революції у сфері телекомунікацій, а в останні десятиліття відбувся стрибок у розвитку інфо-

телекомунікацій, що сприяло формуванню парадигми інформаційно-комунікативного менеджменту, яку слід ще розвивати [13].

Список використаних джерел

1. Зеленков А.И., Олейник И.В. Информационная цивилизация как глобальный проект эпохи постсовременности / А. И. Зеленков, И. В. Олейник. - Философия и социальные науки.- Минск, 2014, № 2.- С. 4-6.
2. Пунченко О. П. Фреймы для репрезентации современного этапа цивилизационного развития / О. П. Пунченко // Философия и социальные науки.- Минск, 2014, №2.- С. 26-30.
3. Кастельс М. Информационная эпоха / М. Кастельс // Экономика, общество, культура. – М.: ГУ ВШЭ, 2000. – 607 с.
4. Воронкова В.Г. Філософія розвитку сучасного суспільства: теоретико-методологічний контекст: монографія / В.Г.Воронкова. - Запоріжжя: РВВ ЗДІА, 2012.-262 с.
5. Хлебнікова А. А. Соціально-філософський дискурс комунікативних мереж як особливого ресурсу соціального капіталу за умов глобалізації / А. А. Хлебнікова // Гілея: науковий вісник: [зб. наук. пр.] - К. : Вид-во УАН ТОВ «НВП» «ВІР», 2014. – Вип. 91 (12). – 425 с. – С. 241-245.
6. Хлебнікова А. А. Становлення і розвиток інформаційного суспільства в умовах глобалізації: теоретико-методологічний контекст/ А. А. Хлебнікова // Гілея: науковий вісник: [зб. наук. пр.] - К. : Вид-во УАН ТОВ «НВП» «ВІР», 2014. – Вип. 92.(1). – 377 с. – С. 170-174.
7. Воронкова В.Г. «Общество риска» как следствие кризиса современной цивилизации /В.Г.Воронкова // Философия и социальные науки. - Минск, 2014, № 2.- С. 7-11.
8. Воронкова В. Г. Формування інформаційної культури особистості як умова успішної адаптації людини до життя в інформаційному суспільстві / суспільстві / В. Г. Воронкова// Гілея : науковий вісник : збірник наукових праць / гол. ред. проф. В. М. Вашкевич. – К. : «Видавництво «Гілея», 2014. – Вип. 86.- С.198-203.
9. Воронкова В. Г. Управление как единый социальный организм / В.Г.Воронкова // Нова парадигма: альманах наукових праць / за ред. В. П. Бех. - К: 2002. - Вип.10. - С. 8-19.
10. Воронкова В. Г., Нікітенко В. О. Сучасна геокультура як соціокультурний феномен культурної глобалізації [Текст] / В. Г. Воронкова, В. О. Нікітенко // Гілея : науковий вісник : збірник наукових праць / гол. ред. проф. В. М. Вашкевич. – К. : «Видавництво «Гілея», 2013. – Вип.72(5). - С.487-492.
11. Нікітенко В. О. Проблемне поле геокультурного феномену: наукові підходи / В.О.Нікітенко // Гілея : науковий вісник : збірник наукових праць / гол. ред. проф. В. М. Вашкевич. – К. : «Видавництво «Гілея», 2013. – Вип.71 (4). - С.500-504.
12. Нікітенко В. О. Геокультурні цінності в умовах сучасного світового розвитку: соціально-філософський вимір / В.О.Нікітенко // Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії: [зб. наук. пр.]. – Запоріжжя : Вид-во ЗДІА, 2013. – Вип. 54. – С. 266-280.
13. Соснін О. В., Воронкова В. Г., Нікітенко В. О., Максименюк М. Ю.Інформаційно-комунікативний менеджмент: зарубіжний і вітчизняний досвід: навчальний посібник / О. В.Соснін, В. Г.Воронкова, В. О.Нікітенко, М. Ю. Максименюк. - Київ: Видавництво «Київського національного політехнічного університету», 2017, - 316 с.

REFERENCES

1. Zelenkov A. I., Oleynik I. V. Informacionnâ civilizaciâ how global'nyj postsovremennosti èpohi project / A. I. Zelenkov, I. V. Oliyuk // Philosophy and social science. -Minsk, 2014, Issue 2.- Pp. 4-6.

2. Punčenko O. P. *Frejmy for reprezentacii ètapa sovremennogo civilizacionnogo development /O. P. Punčenko // Philosophy and social science. 2014, Issue 2. Pp. 26-30.*
3. Castells M. *Information era / M. Castells // Economy, society and culture. - M.: HSE, 2000. - 607 s.*
4. Voronkova V. G. *Philosophy the development of modern society: theoretical and methodological context: monograph / V.G. Voronkova. - Zaporozhye: RVV ZDIA, 2012.-262 s.*
5. Hlyebnikova A. A.. *Socio-philosophical discourse communication networks as a special resource social capital under the conditions of globalization/ A. A. Hlyebnikova // Gileâ: scientific Bulletin: [G S. Sciences. OL.] - K. : Publishing House of SCIENCE LLC NVP ", " BELIEVE ", 2014. Issue 91 (12). - Pp. 241-245.*
6. Hlyebnikova A. A. *Formation and development of the information society in the conditions of globalization : theoretical and methodological context /A. A. Hlyebnikova // Gileâ : scientific Bulletin: [GS. Sciences. OL.] - K. : Publishing House of SCIENCE LLC NVP ", " BELIEVE ", 2014. Issue. 92. (1). – Pp. 170-174.*
7. Voronkova V. G. *«Risk society» as a consequence of the crisis of modern civilization /V. g. Voronkova // Philosophy and the social sciences.- Minsk, 2014, Issue 2 Pp. 7-11.*
8. Voronkova V.G. *Formation of informational culture of personality as a condition of successful human adaptation to living in the information society/society / V.G. Voronkova // Gileâ : scientific Bulletin: scientific papers/goal. Ed. Prof. V. M. Vaškevič. – K. : Publishing House hileya, 2014. Issue. 86.Pp. 198-203.*
9. Voronkova V. G. *Management as a single social organism / V. G. Voronkova // Nova paradigm: scientific Almanac Prats ' mother /red. V. P. Beh.- K: 2002. -Issue 10.-Pp. 8 -19.*
10. Voronkova V. G., Nikitenko V.O. *Modern geokul'tura as a sociocultural phenomenon of cultural globalization [text] /V.G. Voronkova, V.O. Nikitenko // Gileâ : scientific Bulletin : scientific papers / goal. Ed. Prof. V. M. Vaškevič. – K. : Publishing House hileya, 2013. Issue 72 (5). Pp. 487-492.*
11. Nikitenko V. O. *The problem field of the geokul'turnogo phenomenon: scientific approaches / V. O. Nikitenko // Gileâ : scientific Bulletin : scientific papers/goal. Ed. Prof. V. M. Vaškevič. – K.: Publishing House hileya, 2013. Issue 71 (4). Pp.500-504.*
12. Nikitenko V. O. *Geokul'turnì values in today's world development: a socio-philosophical dimension/v. Nikitenko//Humanitarian Bulletin of Zaporizhzhya State Engineering Academy: [GS Sciences etc.]. – Zaporizhzhya: publishing ZDIA, 2013. Issue. 54. Pp. 266-280.*
13. Sosnin O. V., Voronkova V. G., Nikitenko V. O., Maksimenûk M.Yu. *Informational and communicative management: foreign and domestic experience: textbook / A. V. Sosnin, V. G., Voronkova, V.O. Nikitenko, M.Yu. Maksimenûk. – Kiev : Publishing House "Kyiv National Polytechnic University", 2017-316 s.*

ХЛЕБНИКОВА А.А. - аспирант кафедри менеджмента організацій и управління проектами Запорозької державної інженерної академії (2016) (Запорозьке, Україна)

E-mail: hleb-alka@yandex.ru

ИНФОРМАЦИОННО-КОММУНИКАТИВНОЕ РАЗВИТИЕ СОЦИУМА КАК ЦИВИЛИЗАЦИОННОЙ ПАРАДИГМЫ ХХІ ВЕКА

Цель статьи состоит в научном познании информационно-коммуникативного развития социума как цивилизационной парадигмы ХХІ столетия, для чего проанализованы подходы к анализу того вида социума, который получил название информационного. Информационный тип социума детерминированный информатизацией жизни, вызванной информационно-компьютерной революцией. Для анализа этого сложного феномена использованы информациологический и синергетический подходы и выявлены результаты,

что информациологический и синергетический подходы приводят к информационно-коммуникативному единству мира как цивилизационной парадигмы. Последняя рождает аутопоэтическую (самоорганизационную) систему, в основе которой формируются механизмы самоорганизации социума.

Ключевые слова: *социум, информационно-коммуникационный социум, информациологический подход, синергетический подход, инфо-коммуникационное пространство, информационное производство, аутопоэтическая система, самоорганизация социума, цивилизационная парадигма*

HLYEBNIKOVA, ALENA - *Postgraduate Department of Management of Organizations and project management Zaporozhye State Engineering Academy (2016) (Zaporizhzhya, Ukraine)*
E-mail: hleb-alka@yandex.ru

INFORMATION AND COMMUNICATION SOCIETY PARADIGM AS A CHALLENGE OF COMPUTER REVOLUTION

The purpose of the article is the scientific knowledge of information and communication development of society as a civilization paradigm of the XXI century, which analyzed the approaches to the analysis of the type of society, called the information. Information society determined as information of life caused by information and computer revolution. To analyze this complex the phenomenon of information, sociological and synergistic approaches are applied and the results that information, sociological and synergistic approaches lead to the understanding of information and communication as the unity of the civilization paradigm are revealed. The latter self-organizing system, based on self-formed mechanisms of society is generated. The conclusion is that the implementation of this paradigm shift is needed in practice for the fifth and sixth technological structure, focus on information technologies that contribute to the impact of information and communication process of the development of a complex system of social and technological platform.

Key words: *paradigm, society, information and communication society, info-communicative space, information production, civilization paradigm.*

*Рекомендовано до публікації д-р філос.наук, проф. Воронковою В.Г..
Дата надходження рукопису 15.01.2017*